

# DANICA.

**Katolišk cerkven list.**

List 21.

V četrtek 26. velikiga travna 1853.

Tečaj VI.

## Luna.

K pokoju se podala je narava,  
Noč tamnokrila trudno zemljo krije,  
Molčijo gaja sladke melodije,  
Počiva v miru gora in planjava:

In zdaj na nebu Luna gor priplava.  
Glej jo, kak' mило, ljubeznjivo sije,  
Nebeški mir na trudno zemljo lije,  
Da tako mirno, tako sladko spava.

Očara, Luna! tvoja me svitloba;  
Al' bolj je sladka, bolj je ljubeznjiva,  
Marie, ktero ljubim jaz, miloba.

Kadar mi serce černa tuga kriva,  
In sil sovražnih me zatira zloba,  
Mi rajski mir u bolno serce vliva.

J. S.

## Danica.

Nebeški mir livado trudno krije,  
Spod neba rosica sreberna pada,  
Prijetniga nje veseli se hlada  
Cvetica žejna, in jo željno pije.

Na nebu pa Danica zdaj prisije! —  
Glej, lepa je kakor nevesta mlada,  
Bledijo od izhoda do zapada  
Vse zvezde o svitu njene lepотиje.

Res lepa si Ti, dneva porodnica!  
Med vsimi zvezdami si Ti mi draga,  
Al' vender lepši je Maria d'vica.

Le Tebe ljubil bom, o mati blaga,  
Ti bodeš serca mojiga kraljica,  
Teb' bila bo kervi poslednja sraga! —

—tr.—

## Zora.

U miru jutranjim se spava gora,  
Ze zvezda se za zvezdo pomikuje,  
Danica sama se na jasnem nebu čuje,  
Zdaj vrata se odpro nebeška dvōra:

In prijadra ven zlatokrila zora.  
Kak' mило zemljo svojo potjubeje!  
Čez daljno nebo žarke svoje suje  
In probudi k življenju se natora.

Zemljo so greha tmine pokrivala,  
Težko jo terla je sovražna sila,  
Pod težo nje so ljudstva zdihovale.

In lepa Zarja, lej, je prisvetila —  
Maria — černe tmine so zbežale,  
Ker sonce naše ona je radila.

—it—

## Mari i.

Sim vidil, ko se Zora zlatokrila  
Izza gorā je sinjih dvigovala,  
Na nebu Luna blede je sijala,  
Nebeški mir na trudno zemljo lila.

In vidil sim, ko je Danica mila,  
Na modro nebo lahno prijadrala,  
V lepoti rajski mirno je migljala,  
Noči megle je tamne prepodila.

Navda čutilo dušo mi neznano,  
Ljubezni pšica mi serce presune  
In vseka mi sladko-skelečo rano.

Pri svitu žarnih zvezd in blede Lune,  
Z boječo roko primem liro vbrano,  
In posvetim Marii mlade strune. —ar.

## Goriška nadškofija.

Nadškofija Goriška je povstala iz nekdajnega, o svojim času slovečiga patriarhata Oglejskiga, kakor je sploh znano. Začetek Oglejske škofije se mora postaviti mende v 63. leto po Kristusovim rojstvu, in prvi Oglejski škof je bil sveti Mohor ali Hermagora. Meni se, de v letu 369 so se ti Oglejski škofje začeli imenovati in pisati nadškofe in nekaj pozneje pa patriarhe. Od leta 557 do leta 607 so bili Oglejski patriarhi ločeni od rimskih papežev, ker niso hotli se podvreči izrekam in določbam petiga vesoljniga cerkveniga zbora: na to pa so z rimsko cerkvijo se zopet zedinili, in od leta 607 so pravi katoliški patriarhi na Grajskim otoku (insula Grado) stolovali, razkolniški ali pa nezedinjeni v Ogleji, dokler ni to razkolništvo

v letu 698 popolnoma jenjalo, in od tadaj so pravi patriarhi zopet v Ogleji svoj sedež imeli. Zavoljo mnogih nezgod srednjiga veka so pa mnogokrat mogli Oglej popušati, in ali v Vidnu ali v starim Mestu (Cividale) prebivati: in poslednji patriarhi ze niso več Ogleja poznali, ker so navadno le v Vidnu svoj sedež imeli. Tako je bila ta reč do leta 1751., ko je papež Benedikt XIV. ta patriarhat popolnoma vnieil, in od tistiga časa ima Gorica nadškofa. Prvi Goriški nadškof je bil rojen Goričan Karel Mihael grof Attems. Ko je pa drugi Goriški nadškof, Rudolf Jožef grof Edling, tudi Goričan, sloveč zavoljo svoje posebne gorečnosti v spolnovanju svojih mnogoverstnih dolžnost in zavoljo svoje nepremagljive stanovitnosti, s katero se je stavil vpeljevanju novih naredb cesarja Jožefa II. v svoji škofiji, na Laško pregnan bil, kjer je tudi v pregnanstvu umerl, Gorica ni imela več od l. 1784 do 1788 nobeniga višiga pastirja, nadškofija je bila prejenjala, in Francisek Filip grof Inzaghi je bil samo škof Gradiškanski ali Goriški (kakor se je pisal.) V letu 1830 je pa rajni škof Jožef Walland zopet nadškof postal, in zraven tega povzdignjen bil do časti metropolita cele ilirske cerkvene okrajine, ktera razun Gorice obsega še Ljubljansko, Teržaško-Kopersko, Poreško-Poljansko in Kersko škofijo. Med Oglejskimi škofi, nadškofi in patriarhi štejejo med svetnike sv. Mohorja, sv. Hilarja, sv. Valeriana, sv. Kromacia, sv. Pavlina in sv. Bertranda. Vsih, ki so Oglejsko cerkev vladali, se šteje 95: ako tadaj prištejemo tem še Goriške škofo in nadškofe, jih je s sadajnim Goriškim nadškofom vred ravno sto. Sadajni nadškof, prečastiti Francisek Ksaveri

Lušín, ilirski metropolit, okinčen z velikim križem Leopoldoviga reda, in pravi tajni svetovavec Nj. c. k. apostol. Veličastva i. t. d. je bil rojen v Teinah ali Tinah Celovške škofije na Koroškem 3. grudna 1781., v mašnika posvečen 26. veliciga serpana 1804 v Celovcu, za knezoškofa v Tridentu posvečen 3. kozoperska 1824 v Solnimgradu, od ondot prestavljen na metropolitanski sedež v Levovu na Galiskim, pa kmalo potem zopet v Gorico prestavljen, kjer je bil 8. kimovca 1835 vpeljan. — Metropolitanski kapitel obstoji iz infuliraniga prosta, eniga dekana, eniga školastika in štirih drugih korarjev. Obé perve časti, prosta namreč in dekana, ste odvisne od privatnih patronov, rodovine baronov Kodelli in grofov Montecucoli. Mesto dekana je že pol leta izpraznjeno. Školast je častitljiv starček 83 let, prečastiti gospod Peter Budin, rojen mesca svečana 1770; korar Tomaž Hvala je sicer tudi že v letih, ali pri tem tudi že več mescov bolehen, in more malokedej več v cerkev priti. Stoli čast. korarjev naših so torej skorej prazni, posebno o večih praznikih, kadar nadškof slovesno mašujejo. Vsi udje kapitela z enim kanclerjem, pod predništvam samiga nadškofa so konsistori. Kapitel šteje razun tega še štiri častne ude, med kterimi je tudi preč. g. Jožef Godrassi, Zadarski nadškof, pa tudi preč. g. Ignaci Beck, duhovski svetovavec pri deželskim poglavarstvu v Terstu. —

V Gorici je središnje semenišče (seminarium centrale). Pervi Goriški nadškof Korel Mihael grof Attems je v letu 1756 si to semenišče napravil; ob časih cesarja Jožefa II. je bilo zaperto in vojakam dano. V letu 1819 pa je bilo vnovič cerkvi povernjeno poslopje, tode tako, da ima služiti za celo primorje: napravljeno je za sto rejencov: Terzaško-Koperska škofia more dati vanj 46, Goriška 36, Poreško-Poljanska 12, in Kerska 6 bogoslovcev. Od kar ima pa Terzaško-Koperska škofia svoje posebno semenišče za bogoslovce četrtega leta doma, to je, v Terstu, ima v Goriškem semenišču samo še 36 mest. Kadar ena ali druga teh škofij nima toliko bogoslovcev, da bi vse svoje izpraznjene mesta v tem središnjem semenišču nadopolniti zamogla, jih za tisto leto, ako je treba, drugim škofijam prepusti. Od tod pride, da jih Goriška škofia letas samo 26 šteje, Poreško-Poljanska pa 15, Terzaško-Koperska 27, in Kerska 10. Torej je vsih bogoslovcev letas v Goriškem semenišču 78, med njimi 50 Slovanov in 28 Lahov. Praznih mest je 12. Kolika razlika med sedajnim in nekdanjim številam bogoslovcev, ko smo po dvajset do trideset zunanjih bogoslovcev imeli! Zraven tega bogoslovskega semenišča, čigar pravi vodja je sam prevzvišeni knez in nadškof, so v Gorici tudi še domače šole častitih očetov Frančiškanov, s 7 učniki, ki učijo za sedmi in osmi gimnazialni razred, in pa za prvo in drugo leto bogoslovstva, in imajo letas 28 redovniških pripravlancev. —

Razun teh omenjenih redovnikov so v Goriški nadškofiji še: dva samostana častitih očetov kapucinarjev, eden namreč je v Gorici, drugi v svetim Križu pri Ajdovšini, menihov v obojih vkupej je 14; deset usmiljenih bratov, ki oskerbljujejo bolnišnico za moške; devet usmiljenih sester, ktere oskerbljujejo bolnišnico za ženske, in pa siromašnico; 35 Ursulinaric z eno šolo za deklice; ena sirotišnica, ki jo je pred kakimi 30 leti ustanovil duhovnik Contavalli, laski pridigar v Gorici. V

tej sirotišnici se rede in podučujejo sirote ženskiga spola, dokler ne odrastejo, da zamorejo prestopiti ali v kako njim primerno službo ali pa da se posušeno omožijo. Prejemajo se pa v to sirotišnico tudi druge deklice v izrejo in poduk, ki morajo pa zato nekaj plačevati. Sliši se, da bodo šolske sestre (Schulschwester) poklicali, da bodo one skerb te sirotišnice prevzele. Tudi to bi bilo prav. — Omenjenja vredna je tudi naprava za gluhomutce, v ktero se prejemajo gluhonemi iz celiga ilirskiga primorja. Vredni vodja te naprave je blagi duhovnik Budav, z enim duhovnim učenikom in dvema neduhovnimi pomagavcama. Vstanovil je to človekoljubno napravo za vse dobro vneti rajni korar Goriški in školast, Valentin Stanič, blagiga spomina, in se pod sadajnim vodjem lepo množi in veselo cvete. — (K. sl.)

### Procesija sv. Rešnjiga Telesa.

V resnici nar slovesniši zmed vsih praznikov celiga leta je visoka slovesnost sv. Rešnjiga Telesa, ktere začetik se v 13. stoletje stavi. Neki krivoveric, Berengar, je hotel čast svetiga Rešnjiga Telesa zatemniti; ravno to je pa perložnost dalo, da je bila njegova častitljivost tolikanj visokejši povzdignjena. In kakor je Jagnje Božje v ti neizrečeni svetosti za čiste duše odločeno, tako se je bila previdnost Božja tudi neke lepe deviške duše, svete Julijane, poslužila, k temu slovesnemu cerkvenimu godu začetik storiti. V podobi ene skaze v svitlim mescu ji je bil namreč Bog večkrat razodel in sam razlagal, da se pogreša praznik v letu, kteri bi bil v čast naj svetejšiga Zakramenta. Petdeset let poznejši (1264) je bil Papež Urban IV. vsimu kersanstvu zapovedal, visoki god svetiga Rešnjiga Telesa s slovesnim obhodom ali procesijo obhajati, in z veliko častjo praznovati.

In tako tudi je. Kar koli se zamorejo dobre serca lepiga zmisliti, se ta dan napravi, da bi se Jezusu več čast skazala. Vse zunanje lepote in slovesnosti nas pa imajo znotranje lepote opominjati. Ob potih nastavljene zelene veje naj bodo znamenja upanja: po cestah posuto cvetje in cvetlice, znamenje mnogoterih čednost, s kterimi ženina nebeskiga spremljamo; perzgane sveče naj bodo znamenja žive vere v ta presveti Zakrament in goreče ljubezni do njega: veličanski križi ali bandera, ki se v podnebjí vijejo, znamenja častitljive zmage te visoke Skrivnosti nad njenimi sovražniki, zlasti nad krivoverci. V takim blesku in lepoti velika množica kersanskiga katoliškiga ljudstva, vsa lepo zverstena, svetnika vsih svetnikov po cestah, terghih, ulicah in po polju spremlja, in pred vsim svetam na znanje daje, da ga spozna kakor svojiga Kralja, kteri je živ pričujoč v podobi beliga kruha. K temu donijo, kakor priče naše terdne vere, v naj slovesniših glasih zvenovi s turnov, in streljanje častitljivo poka ter se deleč okrog razlega. Vse to so take reči, da serce v nebesa vlečejo, v kterim le še iskra vere tli.

Ko bi bili pričujoči le tudi v sercu tako lepi, kakor je zunaj vse ozaljšano, to bi bila procesija, da bi se je angeli veselili, in mogel bi nas Kralj večne časti uslišati, karkoli bi ga prosili. Lepo in hvalno je, okna osvetliti in ozaljšati, ceste osnažiti, kodar procesija gre; pa še bolj potrebno je to v hiši svojiga serca storiti. Kdor je v grehu, bi Jezusu bolj postregel, ko bi on tačas, ko pred hso

pometa, svoje serce pometel s čisto spovedjo, in ko luči peržiga, naj bi tudi v svoji duši peržgal svetilnico ljubezni; potem bi bilo njegovo serce veselo, ko z Jezusom za procesijo gre. — Na sto in sto jih za procesijo gre in vsak bi mogel svojo peržgano svetilnico, če tudi ne v roki, pa gotovo v sercu seboj nesti. Kakšna je svetilnica v tvojim sercu? Ali ona gori, ali je že ugasnila? Kaj ti poroče tvoje serce, ko za križem greš, ali se k Jezusu perbližaš? Ako njemu zvesto ne služiš in nisi v gnadi, ali ti ne bo očitil, rekoč: „Ti mene z ustmi častiš, tvoje serce je pa deleč od mene!“ — Na španjolskim je neki navada, da gredo otroci po angelsko lepo oblečeni za procesijo. Tudi po naših krajih, ne le otroci, ampak zlasti odrasla mladost ves lišp ta dan, kolikor ga premore, nase spravi, pa velikrat vse premalo po angelsko, in ne zavoljo angelov, ne zavoljo Jezusa, ne zavoljo Marije, ampak iz čisto družih namenov, in enkrat ob dnevu sodbe bodo vidili, da tisto njih oblačilo ni bilo svatovsko oblačilo. Ko bi Jezus per procesijo začel govoriti, kakor je nekda v pušavi množicam, ki so ga spremljale, kako marsikteri deklici bi mogel reči: Kako se ti v pričo ljudi tako nališpana deržiš, kakor de bi mene s svojim lišpom častila, jest pa te poznam, da si lažnivka. Ti si me že toliko in tolikrat zatajila: in zdaj k procesii prideš, ne mene molit, ampak se ljudem skazovat! Ti mladenič ali ti mož, kako si peršel ti k procesii, ko se že na tvojim zunanjim pozna, da je tvoje znotranje vse zmedeno? Tvoje serce bije, pa ne bije zame, tvoja kri kipi, pa ne kipi zame: tvoja duša misli, pa ne misli name: dokler pa tega ni, je tvoja svetilnica ugasnjena, in tvoja duša ne bo mogla mojega obličja gledati, ker ne koperni po njem. Čudno bo nas enkrat serce bolelo, ko bomo prav per luči vidili, kako velike so bile dobrote, ki jih je nam Sin Božji v presvetim Rešnjim Telesu skazoval; mi pa jih nismo dosti spoznati se trudili, in smo per tem gorečim ognju tako merzli, per tem svetim Solncu tako temni, per tem obilnim Studenci žive vode tako žejni, per ti sladki beli Mani tako lačni na duši ostali.

J.

## Stare resnice-novi pregovori.

So marsiktere navade med našimi ljudmi, ali prav za prav razvade, ktere se zavoljo stariga zgleda na pol nedolžne štejejo, so pa prav za prav zavoljo nevarnih okolišin in nesrečnih nasledkov rade zlo pregrešne. V nekterih rečeh bi lahko vse nedolžno ostalo, ako bi se greh nekakšno po sili zraven ne vlekkel; v drugih pa je greh tako gotov, kakor malopridno drevo sploh ni v stanu dobriga sadu roditi. Včasih kratka beseda več velja, kakor dolgo govorjenje; nektare stare nauke vzemite tedaj v kratki novi obleki.

1. Potrebno jed si pripravljati, kakor je Bog človeku po pridnim obdelovanji zemlje daje, gotovo ne more greh biti. Kaša, pravijo, je otročja paša; vendar kadar proso manejo, iz kteriga se kaša dela, po nekterih krajih radi toliko nespameti in nespodobnosti uganjajo, da bi se moglo reči: Kaša je peklenska paša. Res je:

*Kjer proso se mane.*

*Čistost slabo obstane.*

2. Potrebno obleko si omišljavati, kjer jo Bog iz zemlje da rasti, gotovo ne more biti napačno. Vender, ko lan tarejo, iz kteriga je velik

del naših oblačil storjen, takrat je velikrat staro in mlado brez modrosti, in gerdi zapeljivci se kakor lačni volkovi okoli vlačijo. Res je:

*Rad, kjer lan se tare,*

*Zdravi um se stare.*

3. Ubogi živinici za zimo pičo ali živež nabirati, ni nikakor zoper božjo zapoved. Vender, kadar seno spravljajo, se radi malo spodobno in sramožljivo vedejo, večkrat je čistost v nevarnosti. Res je:

*Večkrat driski creti*

*Se usuše v snočeti.*

4. Bog je stvaril vino, da razveseli človekovo serce. Vender sv. Pavel piše, da v vinu je nečistost; zlasti, kjer je družina mlada obojniga spola, to velja. Celó delo v vinogradih je rado čistosti v pogubo. Res je:

*Spola zmes, in rino*

*Je za greh edino.*

5. Še drugačna je z nekterimi kratkočasnostmi. De si ravno je sveto, nedolžno petje pred Bogom všeč, pa kvante ali nesramne pesmi v nobeni družini in po nobeni cení niso brez greha, zakaj pohujšanje je v njih očitno. Od njih piše s. Pavel, da naj se ne slišijo med kristjani. Res je:

*Božji strah je v zgubi,*

*Kjer se kvanta ljubi.*

6. Tudi plesi, kakor so danasnje dni v navadi, niso nedolžni. Davidov ples, od kteriga sv. pismo govori, je bil ves drugi. On je pred skrinjo zaveze poskakoval svetiga veselja vnet Bogu v čast. Še Herodiadina hči, ki je Janezovo glavo zaplesala, je drugač plesala, sama namreč, ne z moškim. Res je:

*Sramožljivost v šumu in plesi*

*Rada v prodaj se obesi.*

7. Noč, pravijo, ima svojo moč. Sicer je v tem razložik, kam de človek po noči gre, ali kaj de počne. Učenci z Gospodam na Oljski gori, desiravno po noči, ali pa na morji v ribjim lovu, niso bili na slabim potu. Drugač so mladi ljudje v nekterih ponočnih shodih, ktere le satan nedolžne imenuje po zapeljivosti. Res je:

*Skupšine ponočne*

*So zaderge močne.*

8. Dober prijatelj je po besedi s. pisma drag zaklad. Pa pomniti je, sv. pismo govori enimu spolu od prijatla, drugimu spolu je razumeti od prijatlice; le pri zakonski zvezi govori visoka pesem od prijatla s prijatlico vred. Pa je dosti grešnih prijaznost v navadi, nad kterimi ima le pekel veselje. Res je:

*Slabo znanje reše*

*Pogubljuje mreše.*

Taki kratki in enaki pregovori naj bi pač ktero dušo iz nevarniga spanja zbudili!

P. H.

## Ogled po Slovenskim.

Iz nemškega Gradca 21. vel. travna. Britka smert, se mi zdi, je posebno na našo škofijo sedanje dni svojo neusmiljeno koso nasadila. Ob koncu pretečeniga leta smo ljubeznjiviga moža, polniga svete znanosti in prave pobožnosti, kteriga smert nam je globoke rane zasekala, Alojzja Šler-ja k tihimu grobu v objokanimi očmi sprevedili. Malo časa je po njegovi smerti preteklo, že se je druga žalost na vratih visokovredniga konsistoria oglasila: odne-la je nemila smert vis. gosp. Franca Gruber-ja, korarja sekvske škofije, v neizmerno

večnost. — Kaj pa bi od nagliga spreminjenja iskreniga Slovenca, in za dušno srečo njegovih bratov nad vse skerblijviga Janža Klajžer-ja rekel? Tudi on, kakor je vsem znano, je sin naša škofije. Veliko rano je ta novica Slovincam, posebno farmanam sv. Lovrenca v Slov. goricah, kjer je bil rajni rojen, zavdala. Vse nazočno (pričujejo) so v imenovani cerkvi prvo nedeljo po njegovi smrti, ko so domanji gospod kaplan L. St. po svoji častni navadi po dokončani pozni pridigi tudi en „oče naš“ za dušo pokojniga molili, de bele solze pille; eni so se na glas jokali, drugi pa so, globoko v serce ranjeni, tiho svetilne zapustili in se vžaljeni na svoj dom vernili. — Še komaj dva mesca je od te prevelike žalosti, in že se nam druga grozi. Pred osmimi dnevi je vis. g. Matija Gruber hudo zbolel. Bil bi preblagi gospod resnično sin smerti, ako ga Božja milost in nagla pomoč vračnikova ne bi bila otela. Upamo, de se nam ozdravi, ker se mu čezdalje boljša. Daj mu Bog skorej ljubeznjivo zdravje; serčno želimo! De smo kneza-škofa zgubili, je vsem svetu znano. Če ravno Njim k veliki časti, ktero bodo nastopili, srečo vošimo, vendar se tak visokoučeniga moža znebiti žalostimo. Edino nas tolaži, de bodo tudi v Beču (na Dunaju) na nas mislili, in za blagor svojih nekdanjih ovčic skerbili. Pravi se, de že „velike maše“ dan (veliki Šmarin) svojo novo čast mislijo nastopiti, torej so že napovedali de bodo nove duhovnike prej, ko druge leta, posvetili, naj berž v prvi polovici mal. serpana. Kdo de bo naš bodoči Pastir, še ni sklenjeno. Od visokovredniga g. Viri-a korarja v Solnogradu se naj bolj govori. Zlo želimo, tega gospoda dobiti. Oni znajo oba jezika, ki sta v naši škofi domača. Oj, kako bi igralo Slovincu serce, ako bi svojiga škofa po domače govoriti slišal, vsako besedo iz njegovih ust bi si v globočino serca zapisal, si jo zapomnil in pri vsaki priložnosti z veseljem na njo mislil. Bog daj, de bi se nam naša resnično pravična želja spolnila!

F. Šrol.

Iz Gorice, 17. vel. travna 1853. Teržan. — Dne 21. maliga serpana 1852 je naša Goriška velika cerkev zgubila svojiga kapitelskiga dekana, in od tiste dobe do današnjiga dne je bilo mesto njegovo izpraznjeno. Vsi so že željno pričakovali noviga dekana, in mnogo se je v tej zadevi delalo in govorilo (glej Zg. Danico t. l. list 10 stran 44.), ali stvar ta se je vedno bolj na dolgo vlekla. Danes naposled, to je, 17. velikiga travna zvemo za gotovo, de je grof Montecuccoli že odpisal našimu viššimu pastirju, kjer imenuje dekana Goriške metropolitanske cerkve mnogozasluzeniga gosp. Janeza Evangelista Mozetiča, kteriga bravci Zgodnje Danice že od drugod dobro poznajo, ker je ta gospod še kot učenik svetiga pisma stare zaveze v Gorici, bil v sveto deželo poslan v zadevah oskerbnistva svete dežele na Dunaju; potem pa v letu 1846 do 1851 v severni Ameriki kot misionar za razširjanje sv. cerkve pridno delal, od kodar pa je mogel zavolj nevarne bolezni domu se verniti, kjer se je popolnoma zopet ozdravil, de bo kot ud Goriškiga kapitela v blagor cerkve s svojo hvalevredno delavnostjo in neutrudeno gorečnostjo zamogel v resnici se truditi. Pač nam bode zamogel marsikdo zavidati, de imamo pri svoji metropolitanski cerkvi vselej može, ktere zamoremo v vsakim obziru imenovati vse časti vredne starašine cele Goriške škofije. Zato bode tudi gotovo vsem našim domoljubam kej vseč zvediti, de je takovredni mož, kakor je ravno pohvaljeni Mozetič, ud tega slavniga kapitela postal, kteri gotovo ne bo opustil vsiga storiti, kar bo k obderžanju in povzdigi njegove slave koristniga spoznal. Bog mu ohrani le zdravje in moči na mnogo let, de bo

na tem novim mestu, do kteriga je poklican, krepko delati zamogel!

Iz Ljubljane. Razkaz društva sv. Mohora za leto 1852 kaže 3054 gd. dohodkov in 2375 gd. 47 kr. stroškov; ostane tedaj gotovine še 678 gld. 13 kr. To-liko je odbor to leto prihranil, de malo k moči pride, ker vprihodnjič nima ne vpisnine, ne družih obilnih darov pričakovati. Cena družbinih bukev je očitno nižji, kot se sploh prodajajo, in bo še nižji, ako se še več družnikov oglasi. Tudi pristavi društvo, kar je dobro pomniti, de v drugo versto (ki spod 3 gold. plačujejo) se štejejo le samo neduhovni. učeniki ljudskih šol in učenci, ne pa drugi učeniki ali pa cele šole, in prosi to pomoto poravnati, pri komur bi bila. Nekteri so tudi letas poslali 4 gld. in niso pristavili če za leto 1852 ali za 1853; torej morebiti med družniki lanskiga leta svojiga imena ne bodo brali.

### Razgled po keršanskim svetu.

„Volksfreund“ naznani, de je drugo obletno naznanilo društva v prid katol. misiona v srednji Afriki ravno natisnjeno in bo skorej po vsem cesarstvu razposlano. Naznanila so mende razveselivne, ako se gleda na obilne pomočke in darove za to sveto reč, in podučivne in mikavne, ako se ozremo na mnogotere razodetja in novosti, in vse obsežejo, kar je slavnj odbor na Dunaju skoz leto od misionarjev in misiona zvedil. Slavnj odbor za afrikanski mision pripravlja tje v pozno poletje veliko odpravo („eine grosse Expedition“) v srednjo Afriko. Imenovani list pravi, de bi bilo misionu v obilno velik prid in zvikišanje, ako bi zamoglo več duhovnov, in tudi nekaj bogaboječih katoliških neduhovnov, kteri bi bili v mnogoterih rokodelstvih izučeni, svoje moči temu prelepimu delu posvetiti. To vabljenje je s tem bolj mikavno, ker poslednje naznanila kažejo, kako prijazno so bili naši misionarji od poglavarjev različnih zamorskih plemen sprejeti, in koliko hrepenenje so razodevali, oznanovavce zveličanja med seboj imeti. Če je temu tako, bi bilo res bolj veselo, zveličavnih naukov željne zamorce učiti, kakor pa se z našimi nehvaležnimi brati vperati, kteri v obilnosti nauk in duhovnov več ne vedo, koga de imajo, in če jih bolj duhovni učijo, manj spoznajo, koliko je človeška duša vredna, in koga de je nesrečna večnost!

Iz Berolina 19. vel. travna. Visokočast. korar gosp. Dr. Förster je Vratislavski škof imenovan.

### Darovi.

#### Za pogorele Braslovcane.

Andrej Gros iz Višnjske fare 1 gld.; njegova hči Meta 30 kr. — G. Martin Narobe 36 kr. —

### Mili darovi.

Za afrikanski mision. Gospod M. Narobe 2 gold narja. —

Pri tiskarju gosp. J. Blazniku je velik za barvami lepo nasenčen zemljevid svete dežele ali Palestine, kakor je bila ob času Jezusa Kristusa, izdelan po g. Avgustu Papermanu, ravno zdaj na svitlo persel. Ta zemljevid kaže vode, jezera, gore, mesta itd., vse z velicimi čerkami zaznamnjane, in je zlasti za šole odmenjen in pripravin. Pri razlaganju svetih zgodb in keršanskiga nauka zamore mnogokrat prav dobro služiti. Velja 30 krajcarjev. Vredništvo.